

12de Limburgs ARBEIDSMARKTRAPPORT

De Limburgse Arbeidsmarkt - eind 2025

Jobgroei in Limburgse bedrijven **vertraagde** verder in **de voorbije 12 maanden**
Jobgroeisaldo negatiever dan ooit bij productiebedrijven met vijfde daling op rij,
stijging bij dienstenbedrijven en groothandel

Ondanks nagenoeg **laagste verwachtingen in 10 jaar**, tonen meer bedrijven zich
positiever over de vraag naar extra arbeidskrachten **komende 12 maanden** in Limburg
Sterk contrast tussen grote bedrijven en positievere KMO's

Vandaag **economische werkloosheid** bij **1 op 5 bedrijven**, verwachte **toename tot 27%**
binnen 6 maanden.

Lichte ontspanning arbeidsmarktkrapte voor **tweede jaar op rij**, maar nog altijd heeft
68% moeite om vacatures in te vullen

Arbeidsmarktkrapte **remt groei ruim helpt** Limburgse bedrijven

Bijna **2 op 3 bedrijven** heeft **vacatures** openstaan voor gemiddeld 3,3 jobs

Aantal kandidaten niet enige drempel: competenties, motivatie en onrealistische
looneisen van kandidaten vormen minstens even vaak een **struikelblok**

Geen personeelsgroei staat niet gelijk aan geen vacatures hebben

Helpt bedrijven ziet **economische malaise als kans om nieuw talent** aan te trekken

Drastisch **verhogen** van **verschil tussen werken en niet-werken** blijft **meest essentieel**
puzzelstuk voor **beter werkende arbeidsmarkt** volgens Limburgse ondernemer

CONCLUSIES

- In de **voorbije 12 maanden** bleef de **jobgroei** bij de Limburgse bedrijven **niet positief**, maar zette de **dalende tendens** in omvang van die **bijkomende vraag naar arbeid** zich verder door.
 - In **27%** van de bedrijven **steeg de tewerkstelling**, in **24%** **daalde** het personeelsaantal.
 - **Jobgroeisaldo** = saldo van % bedrijven met meer personeel minus % bedrijven met minder personeel = **+3%**
 - **meer dan een halvering** in vergelijking met **1 jaar geleden** (+7%), toen nagenoeg status quo met het jaar voordien
 - **laagste jobgroeisaldo in 10 jaar** (buiten de -8% in coronajaar 2020)
 - **pak minder goed dan 1 jaar geleden verwacht** (+18%).
 - Vooral de **industriële tewerkstelling** kreeg een **harde klap** met een jobgroeisaldo voor de productiebedrijven van **-26%**, een **vijfde** (forse) daling **op rij**. In ruim **4 op 10 industriebedrijven** daalde de tewerkstelling, in **slechts 1 op 6** groeide die.
 - Ook in de **detailhandel** ging het jobgroeisaldo stevig onderuit (-17%).
 - Heel ander beeld in de **diensten** (+20%) en **groothandel** (+26%) met voor het eerst in respectievelijk 3 en 4 jaar een **stijgend jobgroeisaldo**.
 - De duidelijke **kloof** tussen de **grote bedrijven** met een **negatief jobgroeisaldo** en de **KMO's tot 50 werknemers**, die wel **blijven groeien in personeel**, houdt aan.
- Ondanks dat de verwachtingen verre van ingelost werden, **blijven** de Limburgse bedrijven voor de **komende 12 maanden** **toch opvallend positief** over de **vraag naar extra arbeidskrachten**.
 - **30%** **verwacht** een **toename** van de tewerkstelling in het bedrijf, terwijl slechts **18%** een **daling** in het vooruitzicht stelt.
 - **Verwacht jobgroeisaldo** = saldo % bedrijven met verwachte stijging personeel minus % bedrijven dat daling verwacht = **+12%**
 - **weliswaar een tempering** i.v.m. de verwachting een **jaar geleden** (+18%)
 - maar toch een **heel stuk positiever** dan de **voorbije 12 maanden** (+3%).
 - Toch waren in de **voorbije 10 jaar** de **verwachtingen enkel in 2020** (corona) en **2022** (uitbreken oorlog Oekraïne) op vlak van tewerkstelling **lager dan vandaag**.
 - **Detailhandel** en **productiebedrijven** wijken af met een toch nog altijd **negatief verwacht jobgroeisaldo** van -5% en -1%, wat echter **veel minder uitgesproken negatief** is dan voor de voorbije 12 maanden.

- **Bouwbedrijven** blijven een **stuk optimistischer vooruitblikken** (+18%), maar het **hoogst** gespannen zijn de **verwachtingen** in de **dienstensector** met een *verwacht* jobgroeisaldo van +26%, wat **zelfs hoger** is dan dat van de **voorbije 12 maanden**.
- De **groothandel** **tempert** de **verwachtingen** het **sterkst** (+7%).
- Opnieuw zien we de **ruim positieve verwachtingen** bij de bedrijven met **minder dan 50 werknemers** sterk **contrasteren** met de **veel lagere verwachte jobgroeisaldi** bij de **grote bedrijven**. De **grootste bedrijven** hanteren zelfs een **fors negatieve outlook** (-12%), die zelfs **lager** gaat dan de **voorbije 12 maanden**.
- **Ondanks de verder afgenomen tewerkstellingsgroei heeft nog altijd bijna 2 op 3 Limburgse bedrijven vandaag één of meerdere vacatures openstaan.**
 - **Gemiddeld** staan er per bedrijf bijna **3,3 vacatures** open.
 - Dat is zelfs **iets meer dan vorig jaar** (3,2), toen weliswaar het laagste cijfer sinds 2017 werd opgetekend (abstractie makend van coronajaar 2020).
 - Nog steeds **3 op 4 productiebedrijven** zoekt werknemers, het **hoogst van alle sectoren**.
 - **Net niet de helft** Limburgse bedrijven (48%) heeft **2 of meer vacatures** open staan.
 - Bijna **1 op 5** bedrijven zoekt **meer dan 5** nieuwe collega's.
- **Geen personeelsgroei** verwachten staat **zeker niet gelijk aan geen vacatures** hebben:
 - **Helft bedrijven** die **géén toename** van personeel verwachten heeft **minstens 1** openstaande vacature.
 - Zelfs van zij die een **inkrimping** van het **totale personeelsaantal** verwachten in de komende 12 maanden, **zoeken 7 op 10** toch medewerkers om bepaalde jobs in te vullen. Deze bedrijven hebben **zelfs meer jobs** (5,4) **openstaan dan de groeibedrijven** (4,4).
- **1 op 5** Limburgse bedrijven geeft aan **vandaag tijdelijke werkloosheid om economische redenen** toe te passen. Dat is **lager dan vorig jaar**. Naar verwachting is dat **over zes maanden** evenwel **meer dan 1 op 4**.
 - Op het **moment van bevraging** ging het bij 3,3% van de bedrijven om 'vrij veel tot veel' economische werkloosheid en bij **15,4%** in '**eerder beperkte mate**'. Samen deed bijna **19%** van de bedrijven beroep op **economische werkloosheid**. **Vorig jaar was dit nog 25%**.
 - Bij de **productiebedrijven** ligt dit veel hoger en is dit net als vorig jaar zelfs **bijna de helft**: 46%. Bij de bedrijven met **meer dan 50 werknemers** zit dit rond **1 op 3**.
 - **Verwacht wordt dat het volume** aan economische werkloosheid binnen het bedrijf de komende zes maanden **zal toenemen**. Een **kwart** van de bedrijven (25%) die vandaag economische werkloosheid inroepen, stelt te verwachten dat dit voor hun bedrijf **over 6 maanden nog meer** het geval zal zijn, precies **evenveel** gaat uit van **minder** (saldo 0%).
 - Anderzijds verwacht **11%** van de bedrijven met vandaag **géén economische werkloosheid** dat **over 6 maanden wel** (vorig jaar 7%). Bij de productiebedrijven loopt dit op tot 26%.
 - Dat betekent dat in totaal **27% van de bedrijven** verwacht **over 6 maanden** met **economische werkloosheid** geconfronteerd te zijn (vorig jaar: 30%).

- De **arbeidsmarktkrapte daalt** voor het **tweede jaar op rij licht**.
 - Nog steeds ondervinden **ruim 2 op 3 bedrijven** (68%) **moeilijkheden om vacatures ingevuld te krijgen**. Dat is wel een **tweede daling op rij**. Vorig jaar was dit nog 74%.
 - Buiten coronajaar 2020 is het **van 2016** geleden dat een **dergelijk niveau** werd gemeten.
 - Op de **detailhandel na**, die een **stijging** van 65% naar **72%** kent, zien we de lichte verdere **ontspanning in elk van de andere sectoren** optreden.
 - Arbeidsmarktkrapte **blijft het grootst** in de **bouwsector**, ondanks een daling met 6 procentpunt tot **79%**.
 - Het **grootst** is de **ontspanning** bij de **productiebedrijven** met een daling met 11 procentpunt tot **68%**. Ook bij de **dienstenbedrijven** vinden nog altijd **2 op 3** dat de zoektocht naar personeel **moeizaam** verloopt.
 - In de **groothandel** percipieert men de arbeidsmarktkrapte het **laagst** met ‘slechts’ **54%** van de bedrijven die aangeeft moeilijkheden te kennen om vacatures ingevuld te krijgen.
 - Bij de bedrijven met **meer dan 20 werknemers** zien we over het algemeen een gemeten arbeidsmarktkrapte van **rond 75%**, wat in globo **10 procentpunt minder** is dan vorig jaar. Die **afname** zien we **niet bij de kleine bedrijven** (uitgezonderd de kleinste).
- Door de hogere verwachtingen op vlak van jobgroei voor de komende 12 maanden, is er **weinig hoop op verdere verbetering** op vlak van arbeidsmarktkrapte:
 - **13%** vond **jobinvulling afgelopen jaar makkelijker** dan jaar geleden (vorig jaar 11%).
 - **2 op 3** bedrijven **verwachten de komende 12 maanden geen verandering** in de moeizaamheid waarmee ze openstaande vacatures kunnen invullen
 - **Slechts 13%** verwacht dat dit makkelijker wordt (vorig jaar 12%).
 - **20%** is **daarentegen** overtuigd dat de **moeilijkheden zullen toenemen** (vorig jaar 25%).
- Wel denken **5 op 10** bedrijfsleiders dat de lange **economische malaise extra kansen** biedt om meer of gemakkelijker **talent aan te trekken**.
- **Aanhoudende arbeidsmarktkrapte heeft belangrijke gevolgen:**
 - **Remt groei** van **56%** van de Limburgse bedrijven.
 - Meest uitgesproken in de **bouwsector** (7 op 10).
- De **drempels** waar bedrijven op botsen bij het **vlot kunnen invullen van vacatures** zijn **niet alleen** maar **te weinig kandidaten**.
 - **46%** van de bedrijven geeft inderdaad aan dat het **aantal kandidaten** een knelpunt is.
 - **53%** geeft echter aan dat er ook een **aspect** van – een tekort aan – **motivatie** bij de kandidaten speelt.
 - Maar door **bijna 2 op 3 bedrijven** (63%) wordt als **grootste drempel** aangegeven dat de **competenties** van kandidaten niet matchen of **onvoldoende** zijn voor de openstaande jobs.
 - **Onrealistische looneisen** strooien bij **4 op 10** bedrijven ook vaak roet in het eten.

- **Gebrek aan flexibiliteit** bij de kandidaten wordt **slechts door 1 op 4** bedrijven (23%) als een drempel gezien.
- **Taal is eerder zelden een issue: slechts 13%** vindt dit een struikelblok.
- Een aantal **arbeidsmarkthervormingen** werden intussen **aangevat** of in het vooruitzicht gesteld. Op andere vlakken blijft **dringende actie** nodig. De **meest effectvolle beleidsmaatregelen en/of hervormingen** voor een **betere werking van de arbeidsmarkt** zijn volgens de Limburgse bedrijven:
 1. **Verbetering van de verhouding bruto-nettoloon*** (verlaging werknemersbijdragen). **49%** zet dit in zijn persoonlijke **TOP 3**.
 2. **Verlaging werkgeversbijdragen** op lonen (45%)
 3. **Hervorming automatische loonindexering** (35%)
 4. **Lagere ontslagkosten*** (33%)
 5. **Beperking van werkloosheidsuitkeringen in de tijd*** (29%)
 6. Verregaande **administratieve vereenvoudiging** (28%)
 7. **Meer mogelijkheden om prestatiegericht te verlonen** (27%)
 8. Flexibilisering van de arbeidstijd
 9. Meer en/of goedkopere overuren
 10. Gerichte en doorgedreven activering van de arbeidsreserve
 11. Arbeidsmigratie vereenvoudigen
- **Over punt 1*** zijn Limburgse bedrijfsleiders en ondernemers nagenoeg **unaniem** (96%): **zolang** het **verschil tussen werken en niet-werken** niet **drastisch verhoogd** wordt, zal de beoogde **werkzaamheidsgraad van 80%** een utopie blijven.
- **Over punt 4*:** we zien hier een **opvallend sterke stijging**. De Limburgse werkgevers **dringen** er daarmee **steeds meer op aan** dat de **extreem hoge kosten die voor werkgevers gepaard gaan met een ontslag** en die **nog altijd een stuk hoger blijven** dan de meeste andere Europese landen worden **aangepakt**.
- **Over punt 5*:** De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd tot maximum twee jaar is **een van de meest in het oog springende arbeidsmarkthervormingen** van de federale regering en treedt begin 2026 in werking. Deze noodzakelijke hervorming stond **orig jaar nog op een na bovenaan het lijstje**. In de ranking daalt deze beleidsmaatregel dit jaar, wellicht doordat deze nu effectief in de pipeline zit en men andere maatregelen urgenter naar voor schuift. **Veel Limburgse bedrijven willen alvast hun steentje willen bijdragen** en staan klaar om ook langdurig werklozen in aanmerking te laten komen en kansen te bieden wanneer zich vacatures aandienen. Ruim **62% van de Limburgse bedrijven** is akkoord met de geponeerde stelling in die zin (*cfr. apart persbericht dd. 16 oktober 2025*).

In een **reactie** op dit **12de Limburgs Arbeidsmarktrapport** stellen **Ruben Lemmens**, gedelegeerd bestuurder **VKW Limburg** en **Bart Lodewyckx**, gedelegeerd bestuurder **UNIZO Limburg**:

*“De motor van onze Limburgse arbeidsmarkt **sputtert**. De voorbije twaalf maanden **vertraagde de jobgroei verder** en zakte het **jobgroeisaldo** tot het **laagste niveau in tien jaar**. Vooral de **industriële tewerkstelling** kreeg zware **klappen** met een vijfde daling op rij. Toch waren er nog altijd iets meer bedrijven die **bijkomende jobs** creëerden dan bedrijven met minder medewerkers. Maar alleen bij de **dienstenbedrijven** en in de **groothandel** wisten - voor het eerst in jaren - weer meer bedrijven in personeel te groeien. Vooral onze **kmo's** blijken momenteel de **sterkhouders** op onze arbeidsmarkt.”*

*“Het is opvallend hoe **weerbaar** onze Limburgse ondernemers blijven: ondanks een broze conjunctuur en lage verwachtingen tonen ze opnieuw **vertrouwen in bijkomende aanwervingen voor het komende jaar**. Hun inzet en geloof in groei verdienen beleidsmatig meer ondersteuning, want zonder ondernemerschap geen werkgelegenheid.”*

*“Dat optimisme mag echter niet verhullen dat structurele problemen hardnekkig blijven. Zelfs als bedrijven geen personeelsgroei verwachten, staat dat immers niet gelijk aan geen vacatures hebben. Het **vinden** van nieuwe **medewerkers** of vervanging **blijft een groot knelpunt**. Nog altijd vindt 68% van de bedrijven moeilijk de juiste mensen, niet alleen omdat er te weinig kandidaten zijn, maar ook omdat motivatie, competenties en realistische loonverwachtingen te vaak ontbreken. Twee op drie bedrijven kampen nog altijd met moeilijk ingevulde vacatures, en **bij meer dan de helft van onze bedrijven blijft arbeidsmarktkrapte de groei afremmen**.”*

*“Als we echt een werkende arbeidsmarkt willen, moeten we het **verschil tussen werken en niet-werken** eindelijk **drastisch vergroten**. Dat is niet zomaar een wens, maar de unanieme overtuiging van de Limburgse ondernemers. **Werken moet meer beloond worden**. Tot zolang blijft de beoogde werkzaamheidsgraad van 80% een verre droom. Het is hoog tijd dat het beleid daar duidelijke keuzes in maakt. **Dat betekent: lagere werknemersbijdragen zodat medewerkers netto meer overhouden en een structurele verlaging van de werkgeversbijdragen om onze loonkostenhandicap te verkleinen**. Want ondanks de goede arbeidsmarkthervormingen die de federale regering in het vooruitzicht stelt, blijft het vooral op dat vlak erg stil.”*

*“De hervorming die de werkloosheidsuitkering in de tijd beperkt, is een stap in de goede richting, maar één hervorming volstaat niet. Limburgse ondernemers staan alvast klaar om hun deel te doen: meer dan 6 op 10 willen langdurig werklozen nieuwe kansen geven. **Nu is het aan de overheid om dat engagement te ondersteunen met een coherent en activerend beleid**. Maar ook een hervorming van de **automatische indexering, lagere ontslagkosten** en minder administratieve lasten zijn noodzakelijk om het tij structureel te keren.”*

12de Limburgs ARBEIDSMARKTRAPPORT

INHOUDSTAFEL

1. VRAAG NAAR ARBEID

- 1.1. De arbeidsmarktvraag in de VOORBIJE 12 maanden
- 1.2. De arbeidsmarktvraag in de KOMENDE 12 maanden
- 1.3. Openstaande vacatures
- 1.4. Economische werkloosheid

2. ARBEIDSMARKTKRAPTE

- 2.1. Lichte afname
- 2.2. *UITGELICHT: Krapte blijft sterke rem op groei*
- 2.3. Drempels waarop bedrijven botsen
- 2.4. Amper hoop op verdere verbetering
- 2.5. *UITGELICHT: helpt bedrijven ziet kansen op de arbeidsmarkt door economische terugval*

3. MEEST EFFECTVOLLE BELEIDSMATREGELEN EN HERVORMINGEN

- 1. Netto-brutoverhouding loon
UITGELICHT: Inkomstenverschil werken vs. niet-werken drastisch verhogen
- 2. Verlaging werkgeversbijdragen
- 3. Hervorming van de automatische loonindexering
- 4. Lagere ontslagkosten
- 5. Werkloosheidsuitkeringen beperken in de tijd
UITGELICHT: Limburgse ondernemers bereid om langdurig werklozen extra kansen te bieden
- 6. Verregaande administratieve vereenvoudiging
- 7. Meer mogelijkheden om prestatiegericht te verlonen
- 8. Flexibilisering van de arbeidstijd
- 9. Meer en/of goedkopere overuren
- 10. Gerichte en doorgedreven activering van de arbeidsreserve
- 11. Arbeidsmigratie vereenvoudigen

12de Limburgs ARBEIDSMARKTRAPPORT

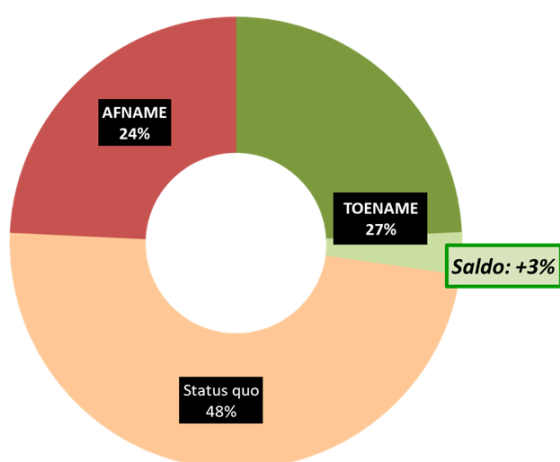
ANALYSE

1. VRAAG NAAR ARBEID

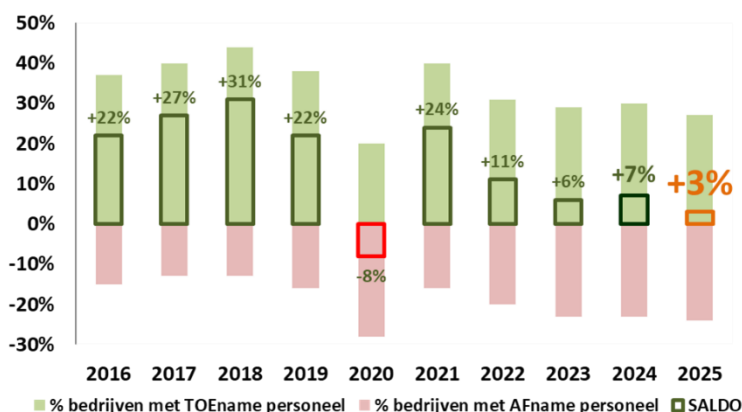
1.1. De arbeidsmarktvraag in de VOORBIJE 12 maanden

Na het status quo dat vorig jaar in deze analyse werd gerapporteerd op vlak van jobgroei bij de Limburgse bedrijven, zette de **dalende tendens** in de bijkomende arbeidsvraag zich de **VOORBIJE 12 MAANDEN** verder door. Toch blijft het **jobgroeisaldo** nog licht **positief: +3%**. Het verschil tussen bedrijven met een groei en een krimp van hun personeelsbestand is echter klein: in **27%** van de Limburgse bedrijven **groeide het personeelsbestand** aan, daar waar er **jobs verloren** gingen in **24%** van de bedrijven. Een **daling** met 4 procentpunt **ten opzichte van 2024** en – abstractie makend van het uitzonderlijke coronajaar 2020 – het **laagste jobgroeisaldo** dat we **in tien jaar** optekenden.

Evolutie personeelsbestand Limburgse bedrijven
voorbij 12 maanden
(okt 2025)

JOBGROEISALDO
voorbij 12 maanden
Saldo bedrijven met toename - afname

Daarmee deed de Limburgse arbeidsmarkt het de voorbije 12 maanden opnieuw **een heel pak minder goed dan** de veel positievere **verwachtingen** precies een jaar geleden. Onderliggend is er een **groot verschil** te merken tussen sectoren, waar zowel **detailhandel** als **industrie** een duidelijk **negatief** jobgroeisaldo vertonen, in tegenstelling tot diensten en groothandel waar het jobgroeisaldi voor het eerst in 4 jaar stijgt. Maar ook tussen **grote bedrijven** enerzijds en **KMO's**, die net als vorig jaar als **sterkhouder blijven** fungeren, anderzijds, is er een duidelijk verschil.

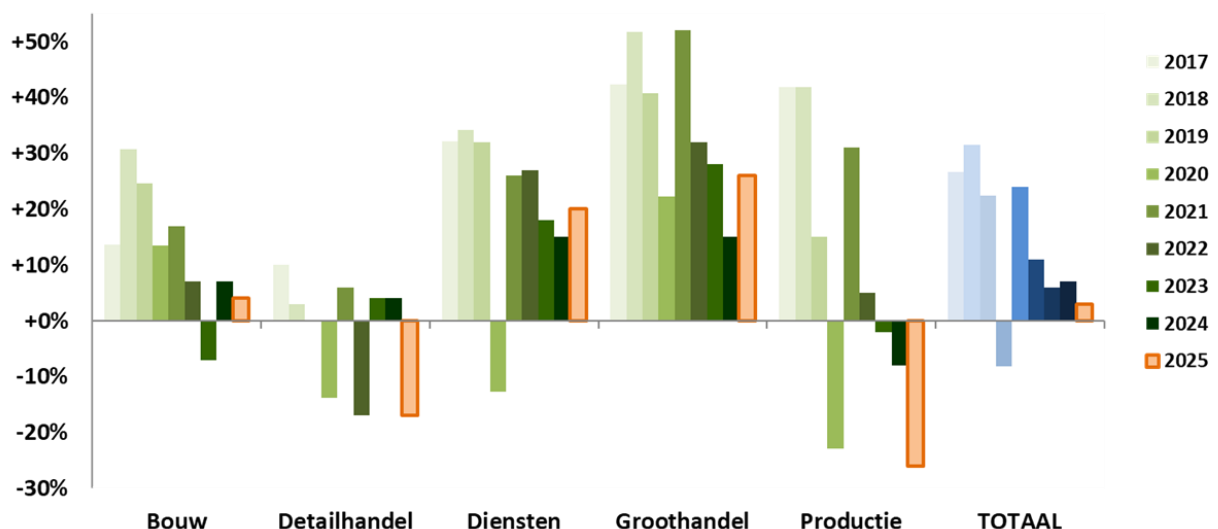
- Het aandeel **bedrijven dat** de voorbije 12 maanden **groeide in personeel** daalde **van 30%** een jaar geleden **naar 27%** in 2025. Het aandeel bedrijven met **minder personeel steeg** daartegen in dezelfde periode licht **van 23% naar 24%**. Beide percentages bleven daarmee respectievelijk een **stuk lager/hoger** liggen **dan in de jaren voor 2020**.

- Per saldo zorgt dit voor een **jobgroeisaldo** van **+3%**. Dat is een **daling** met vier procentpunt ten opzichte van **het voorgaande jaar**, toen we een nagenoeg status quo kenden. In 2022 bedroeg dit saldo nog +11%, in 2021 zelfs +24%. In 2020 was het jobgroeisaldo met -8% nog uitzonderlijk negatief. In de vier jaren voor de pandemie werden telkens jobgroeisaldi van meer dan +20% opgetekend, met als uitschieter 2018 (+31%).
- Desondanks **bleef er ook in 2025 een klein overwicht aan bedrijven met personeelstoename**: de voorbije 12 maanden waren er nog steeds **3 procentpunt méér bedrijven die een toename in personeel rapporteren dan bedrijven die de voorbije 12 maanden een afname van de tewerkstelling kenden**.
- Daarmee ligt het opgetekende **jobgroeisaldo** wel **ver onder de verwachtingen** die **12 maanden geleden** in het vooruitzicht werden gesteld. 32% van de Limburgse bedrijven dacht een jaar geleden te kunnen groeien in personeel, maar dat bleken er slechts 27% te zijn. Maar vooral voorzag slechts 14% dat het personeelsbestand zou inkrimpen, wat er in realiteit 24% bleken te zijn. **In vergelijking met het verwachte jobgroeisaldo van +18% een jaar geleden** deed de Limburgse tewerkstellingscreatie het met amper +3% in realiteit in de voorbije periode **dus veel minder goed**.

Evolutie tewerkstelling 2017-2025

voorbij 12 maanden

Saldo bedrijven met toename - afname

Tussen sectoren zien we **grote verschillen**:

- Bij de productiebedrijven ging het **jobgroeisaldo** voor de **vijfde keer op rij** achteruit. Na de daling tot -2% en -8% respectievelijk de voorbije twee jaar, **zakt het jobgroeisaldo voor 2025 weg** tot maar liefst **-26%**. Nochtans keken ook de productiebedrijven een jaar geleden nog best positief vooruit met een verwachting van +14%. Een verschil van niet minder dan veertig procentpunt. **Nooit eerder**, zelfs niet in 2020, werd een **lager cijfer** opgetekend. Spraken we vorig jaar reeds van een **klap voor de industriële tewerkstelling**, dan zette die zich de voorbije 12 maanden pas echt zwaar door. In **ruim vier op tien** van de maakbedrijven **daalde het personeelsaantal** (43%), terwijl **amper een op zes** maakbedrijven (17%) **groeide** in aantal werknemers.
- **Ook** in de detailhandel ging het jobgroeisaldo **sterk onderuit** met een negatieve notering van **-17%**. Enkel in 2020 en 2022 werden vergelijkbare negatieve cijfers opgetekend, de andere jaren kende deze sector over het algemeen een klein positief saldo. In tegenstelling tot de industrie zagen de detailhandelsbedrijven een jaar geleden de bui wel al enigszins hangen met een **verwachting van slechts +0%**, maar de realiteit haalde

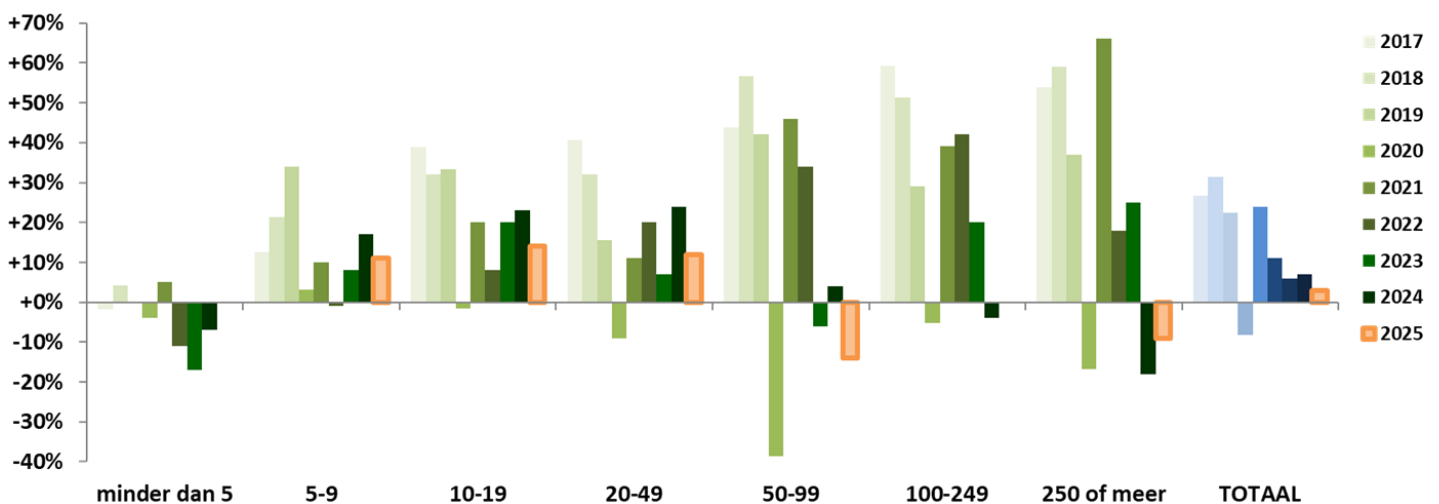
ook hier de vooruitzichten dus ruim in. In **meer dan de helft** van de kleinhandel bleef het personeelsaantal **stabiel** (56%), maar er was ook een **daling** in **meer dan drie op tien** kleinhandelzaken (31%). Slechts in **14%** werd een **personeelsgroei** opgetekend, het **minst van alle sectoren**.

- **Hoe anders is het beeld** bij de bedrijven in de dienstensector en de groothandel, waar het jobgroeisaldo **voor het eerst in respectievelijk drie en vier jaar toeneemt**. In beide sectoren lag het jobgroeisaldo vorig jaar op +15%, maar voor 2025 stijgt dit naar **+20%** bij de dienstenbedrijven en zelfs **+26%** bij de groothandelsondernemingen, met telkens meer dan **een op drie** bedrijven die hun personeelsbestand hebben **uitgebreid** in de voorbije 12 maanden. Telkens ongeveer de **helft** hield het **personeelsaantal** status quo.
- Hoewel dat laatste ook geldt voor de bouwsector, ligt het jobgroeisaldo er, hoewel positief, met **+4%** toch veel lager. Nochtans kende **28%** van bouwbedrijven een **groei** van het aantal werknemers, maar er waren **bijna evenveel bedrijven met een daling** qua personeel (24%), waardoor het jobgroeisaldo **net beneden** dit van **2024** bleef (+7%), maar **sterk achterbleef op de vooruitzichten** van de sector een jaar geleden (+29%). Twee jaar geleden werd nog een negatief jobgroeisaldo gerapporteerd.
- Gekeken naar de grootte van de bedrijven zien we **enkel bij de grote bedrijven negatieve cijfers** voor het **jobgroeisaldo**, maar niet bij de categorieën tot 50 werknemers. De relatief lichte daling van het jobgroeisaldo in het algemeen verbergt dus een **duidelijke kloof** tussen de **situatie in de grote bedrijven** en in de **KMO's**.

Evolutie tewerkstelling 2017-2025

voorbije 12 maanden

Saldo bedrijven met toename - afname

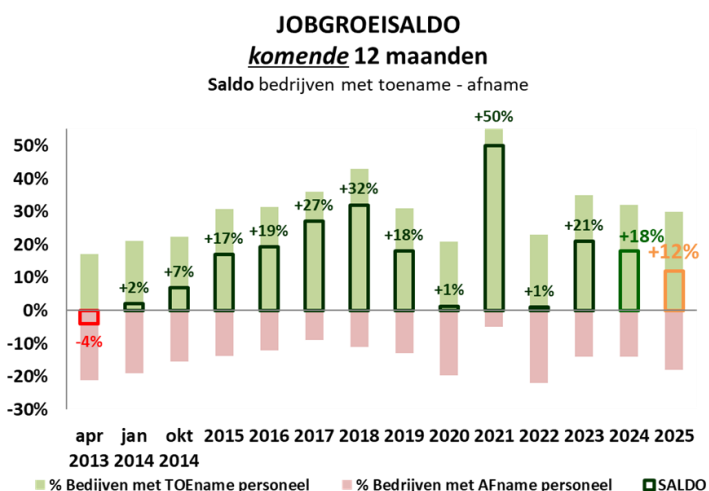
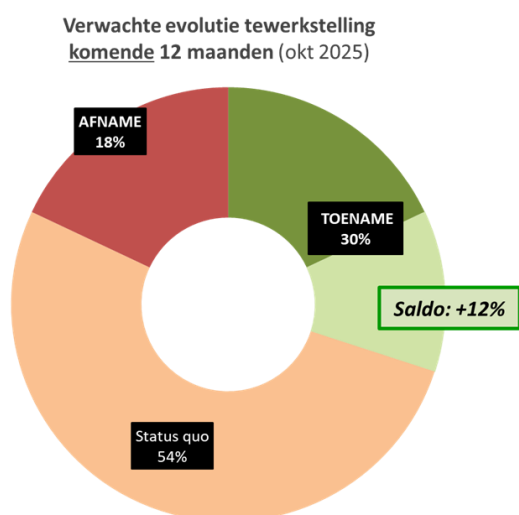
- Bij de kleinste bedrijven (minder dan 5 werknemers) is er wel slechts een **nulgroei** en houden zij die **groeiden in personeel** de bedrijven met **minder personeel** elkaar in **evenwicht** (telkens 15% van de bedrijven). De verwachting een jaar geleden was hier het laagst met +9%, maar dit werd dus niet gehaald. Toch is dit de **tweede verbetering op rij**, in 2023 lag het jobgroeisaldo hier nog op -17%, vorig jaar op -7%.
- De drie categorieën met tussen de 5 en 50 werknemers laten elk een **positief jobgroeisaldo** optekenen **tussen +11 en +14%**. Hoe meer werknemers, hoe hoger ook het aandeel groeibedrijven, maar ook hoe meer bedrijven met een afname qua tewerkstelling. Op te merken valt **echter** zeker wel dat de **jobgroeisaldi**

telkens een ferm stuk **tot** zelfs de **helpt lager liggen dan vorig jaar**. Ook de verwachtingen lagen 12 maanden geleden ongeveer dubbel zo hoog.

- Bij de bedrijven met **meer dan 50 werknemers** zien we daarentegen **negatieve jobgroeisaldi** opduiken, van -9% voor de grootste bedrijven (250 werknemers of meer) tot -14% voor de bedrijven met 50-99 werknemers. Voor de **grootste bedrijven** is dit wel een **verbetering** ten opzichte van vorig jaar (jobgroeisaldo was toen -18%), in tegenstelling tot de bedrijven met 50-99 werknemers die toen nog een positief saldo van +4% lieten optekenen.
- Vreemde eend in de bijt is wel de categorie met **100-249 werknemers** waar, net als bij de kleinste bedrijven, de **bedrijven** met een **groei in personeel** die met een **krimp** in **evenwicht** houden met telkens een derde van de bedrijven. Vorig jaar vertoonde deze categorie nog een licht negatief cijfer.
- De **kleinere bedrijven en KMO's met 5 tot 50 werknemers** blijven dus de **sterkhouders** op de Limburgse arbeidsmarkt, maar ook bij hen lagen de groeiverwachtingen op vlak van personeel 12 maanden geleden veel hoger dan hoe dit in de praktijk blijkt uitgedraaid te zijn.

1.2. De arbeidsmarktvraag in de KOMENDE 12 maanden

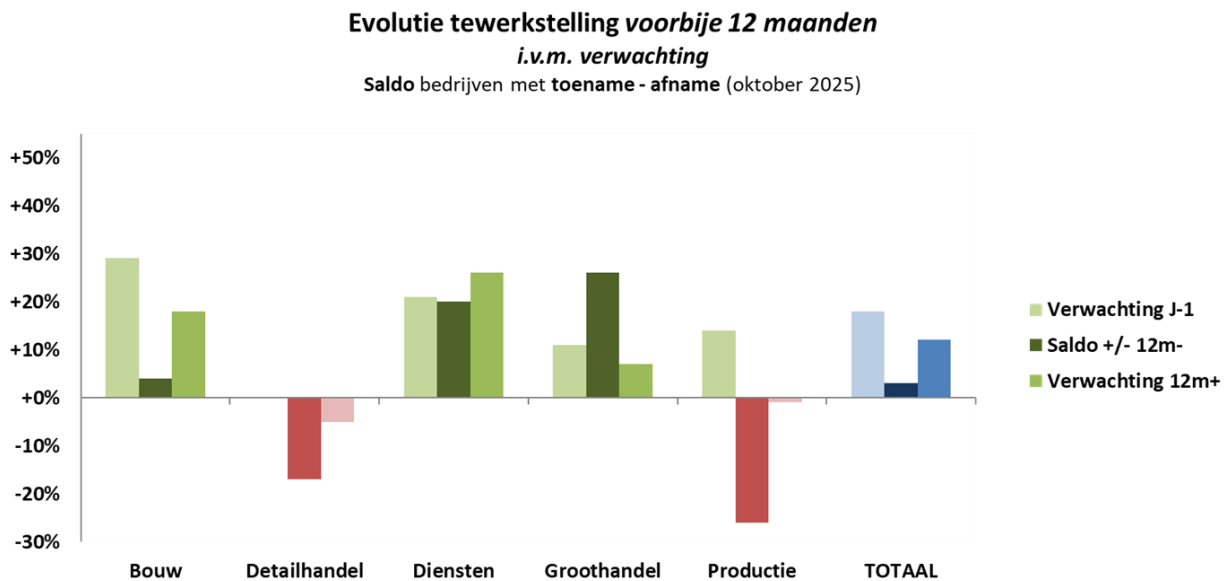
Verkleinde de extra **arbeidsmarktvraag** de afgelopen 12 maanden volgens de Limburgse bedrijven verder, dan blijven de Limburgse bedrijven in globo **opvallend positiever** over de verwachtingen voor de **KOMENDE 12 MAANDEN**. Het **verwachte jobgroeisaldo** ligt op **+12%**. Doordat de verwachtingen het voorbije jaar andermaal verre van ingelost werden, worden de **verwachtingen voor de komende 12 maanden** wel enigszins verder **getemperd** t.o.v. vorig jaar, maar blijven ze toch ruim **optimistischer dan de realiteit vandaag**.

Ondanks de aanhoudende **economische tegenwind**, blijven er duidelijk méér Limburgse bedrijven geloven dat ze er in de komende 12 maanden wel in zullen slagen om (weer) te groeien in personeel (3 op 10), dan dat er bedrijven zijn die rekening houden met een daling van hun tewerkstelling (18%). Niettemin waren de verwachtingen op vlak van jobgroei de voorbije 10 jaar **enkel in 2020 en 2022 lager** dan op dit moment.

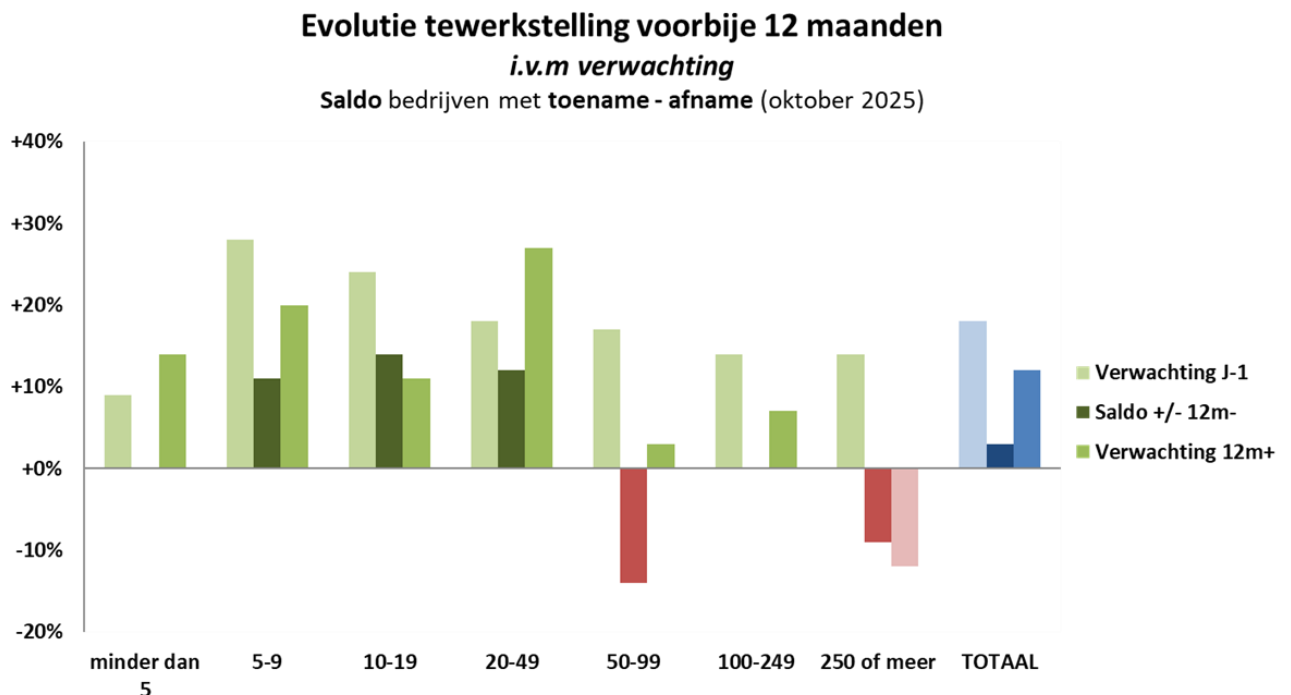
- Concreet verwacht **30%** van de Limburgse bedrijven het komende jaar een **toename** van het personeelsaantal. Vorig jaar verwachtte nog 32% van de bedrijven dat, in realiteit waren het er de voorbije 12 maanden 27%.
- Daartegenover staat echter dat ook **18%** van de Limburgse bedrijven uitgaat van een **daling** van het personeelsaantal in het komende jaar. Vorig jaar ging maar 14% van de Limburgse bedrijven uit van een inkrimping op personeelsvlak. In de voorbij 11 jaar lag dit percentage enkel in 2022 en 2020 hoger met respectievelijk 22% en 20% van de bedrijven.
- Samen maakt dit een **verwacht jobgroeisaldo** voor de **komende 12 maanden** van **+12%**, nog altijd **opvallend positief** in vergelijking met de voorbij 12 maanden, maar toch een duidelijke **tempering ten opzichte van de prognose van vorig jaar**, die toen +18% lag. Het verschil wordt gemaakt door net iets minder bedrijven die personeelsgroei vooropstellen en vier procentpunt meer bedrijven die een personeelsafbouw verwachten.
- Ondanks een nog duidelijk positief cijfer, lagen de **verwachtingen naar jobgroei** in de **voorbije 10 jaar enkel in 2020** (corona) en **2022** (uitbreken oorlog Oekraïne) **lager**. Ook de eerste metingen in 2013 en 2014 vertoonden nog minder optimisme.

Op vlak van de **prognose** voor de komende 12 maande zien we **eveneens** best veel **verschillen tussen de sectoren**, die deels gelijklopen, maar deels ook verschillen van de voorbije 12 maanden:

- Zo zien we opnieuw de **detailhandel** en de **productiebedrijven** afwijken met als enige een **negatief verwacht jobgroeisaldo**. Maar in beide gevallen is dit **veel minder uitgesproken** negatief dan het saldo voor de voorbije 12 maanden. Voor de **maakbedrijven** ligt dit op **-1%** en daar houden bedrijven met een verwachte groei (29%) en daling qua personeelsaantal elkaar **ei zo na in evenwicht**. Ondanks het nog licht negatieve cijfer **zou** deze prognose, komende van **-26%** (vorbije 12 maanden), **veruit de grootste verbetering betekenen**.
- In de **kleinhandel** helt de balans wel nog iets meer door richting een afbouw (22%) op vlak van personeel ten opzichte van 17% bedrijven met tewerkstellingsgroei, resulterend in een **verwacht jobgroeisaldo** van **-5%**. Daarmee toont de detailhandel zich **negatiever dan een jaar geleden** toen de prognose nog op **+0%** zat. In vergelijking met de voorbije 12 maanden (**-17%**) zou het wel een sterke verbetering zijn.
- Ook de **bouwsector** blijft een **stuk optimistischer vooruitkijken** met een **verwacht jobgroeisaldo** van **+18%**. Dat is weliswaar zeker ook een tempering in vergelijking met de prognose van vorig jaar (**+29%**), maar **ruim hoger** dan het jobgroeisaldo van de **voorbije 12 maanden**, dat slechts **+4%** bedroeg. Daarmee is de bouw de sector met de **tweede hoogste** verwachting voor de komende 12 maanden.
- Enkel in de **dienstensector** zijn de **verwachtingen nog hoger gespannen** op het vlak van personeelsgroei. Het **verwachte jobgroeisaldo** van **+26%** ligt er - **als enige** - **zelfs nog hoger dan** dat van de **voorbije 12 maanden** (**+20%**). Maar bovendien **kijkt** de dienstensector zich **ook als enige** (nog) **positiever vooruit dan een jaar geleden**. Vooral het feit dat slechts 9% personeelsafbouw in het vooruitzicht stelt telt door, wetende dat ruim 1 op 3 (35%) wil groeien in aantal werknemers.
- De **groothandel** **tempert** met een **verwacht groeisaldo** van **+7%** de **verwachtingen het sterkst**. Zeker ten opzichte van het jobgroeisaldo van de voorbije 12 maanden (**+26%**). Maar de groothandelsbedrijven zijn **ook minder verwachtingsvol** dan dat ze **vorig jaar op het zelfde tijdstip** waren met op dat moment een prognose van **+11%**. Bijna 2 op 3 bedrijven uit de groothandel verwachten komende jaar geen wijziging op vlak van aantal werknemers, het meest van alle 5 sectoren.

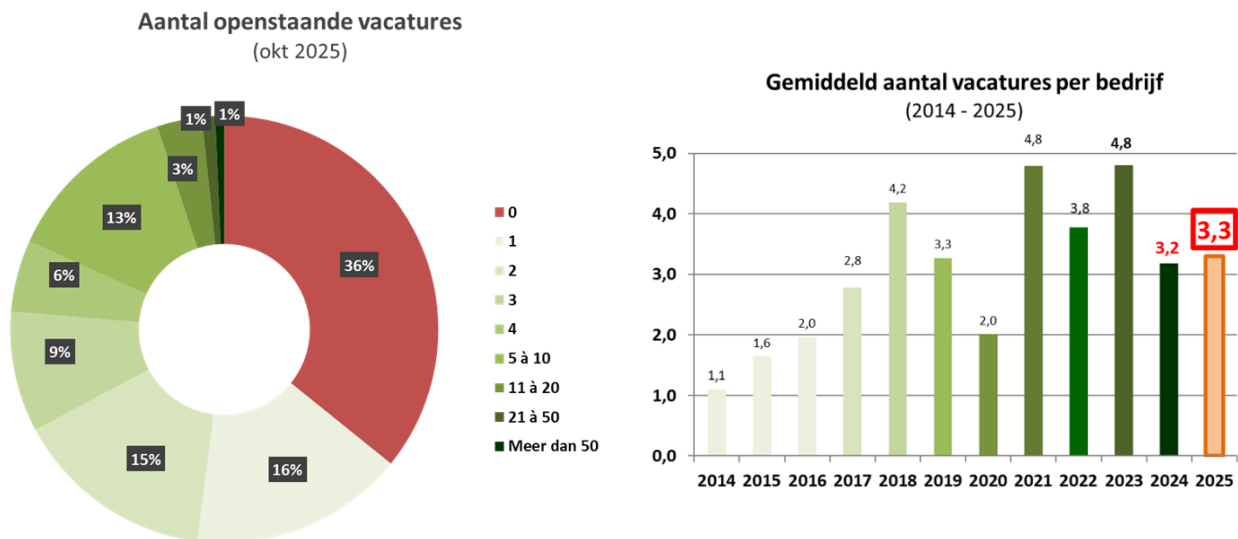
Beschouwen we de **grootte van de bedrijven**, dan zien we ook naar **verwachtingen** inzake jobgroei voor de komende 12 maanden een **groot contrast tussen grotere en kleinere bedrijven**:

- Net als voor het voorbije jaar, zien we ook voor de komende 12 maanden de **kleinere bedrijven en KMO's** tot 50 werknemers **duidelijk overwegend positief** vooruitkijken. Het *verwachte* jobgroeisaldo ligt in **elk van de categorieën met minder dan 50 werknemers hoger dan +10%**.
- Enkel bij de bedrijven met **10-19 werknemers** ligt het verwachte jobgroeisaldo, hoewel duidelijk positief met **+11%**, wel lager dan zowel dit van de voorbij 12 maanden als de prognose van een jaar geleden. De **overige groottegroepen verwachten een sterkere jobgroei** dan de voorbij 12 maanden. Bij de bedrijven met **20-49 werknemers** is het enthousiasme met **+27% zelfs nog hoger dan vorig jaar**.
- De **grotere bedrijven** zijn duidelijk **minder optimistisch** met een **verwacht** jobgroeisaldo van respectievelijk **+3%** (50-99 werknemers) en **+7%** (100-249 werknemers), dus ruim onder het gemiddelde van +12%. Beide verwachtingen blijven dus wel positief en gaan **wel nog** steeds uit van een (forse) **verbetering ten opzichte van de voorbij 12 maanden**.
- Dat kan echter niet gezegd worden van de **grootste bedrijven** die voor de **komende 12 maanden** een nog **grotere afbouw** van hun **personeelsbestand in het vooruitzicht** stellen, met een verwacht jobgroeisaldo van -12% ten opzichte van -9% voor de voorbije periode. **Slechts 2 op 10 van deze grootste bedrijven verwacht te groeien in personeel, terwijl een derde verwacht in te krimpen**.

1.3. Openstaande vacatures

Ondanks de verder afgenomen tewerkstellingsgroei, blijft het **aantal Limburgse bedrijven dat VACATURES heeft OPENSTAAN hoog**. Nog altijd bijna **2 op 3** Limburgse bedrijven heeft vandaag **één of meerdere vacatures**. Met **gemiddeld 3,3** heeft een bedrijf zelfs iets meer vacatures openstaan dan een jaar geleden.

Gemiddeld staan er per bedrijf **3,3 vacatures** open. Dat is **0,1 vacature meer** dan eind 2024, toen het **laagste cijfer** dat **sinds 2017** (als we coronajaar 2020 niet meetellen) werd opgetekend. Twee jaar geleden ging het nog om een recordaantal van gemiddeld 4,8 open vacatures per bedrijf. Ter vergelijking: in 2014 stond er gemiddeld maar 1,1 job per bedrijf open, in 2018 waren er dat al 4,2.

- Slechts iets meer dan **een derde** van de Limburgse bedrijven (36%) heeft momenteel **geen enkele vacante job** in de aanbieding. Dat is net iets minder dan vorig jaar, toen dit op 37% lag. **64%** heeft dus **minstens één vacature**.
- In de **detailhandel** ligt het aantal bedrijven met **minstens één openstaande job** naar traditie het **laagst met 47%** (status quo). Gemiddeld gaat het om 1,35 vacatures.
- **Ondanks het sterk negatieve jobgroeisaldo (-26%)**, is vandaag **nog steeds met dan 3 op de 4 productiebedrijven (76%)** op zoek naar nieuwe werknemers en blijft dat het **hoogste van alle sectoren**. Het is zelfs meer dan vorig jaar (74%). Twee jaar geleden was dit wel nog 81%. **Gemiddeld** zijn er **4,3** openstaande vacatures in een Limburgs maakbedrijf.
- De **groothandel** is de **enige sector** waar het percentage van bedrijven met minstens één vacature **afnam**: van 63% vorig jaar tot 58% vandaag.
- In de **bouwsector** ligt het aantal bedrijven met openstaande jobs op **70%**, vier procentpunt hoger dan een jaar geleden (66%). In de **dienstensector** gaat het om iets meer dan **6 op 10 bedrijven (61%)**.
- Gekeken naar de **grootte van de bedrijven**, zien we dat slechts 1 op 4 van de **kleinste bedrijfjes** met **minder dan 5 werknemers** vandaag **op zoek** is naar (minstens) iemand om het medewerkersteam te komen

versterken. Dit is ongeveer status quo ten opzichte van vorig jaar, maar twee jaar geleden lag dit nog op 1 op 3.

- Bij de **iets grotere bedrijven** (5-9 werknemers) is dit **4 op 10**. Bij de bedrijven met **10 tot 19 werknemers** zijn reeds **2 op 3** bedrijven aan het uitkijken naar bijkomende of vervangende werkrachten. In beide gevallen is dit opvallend minder dan vorig jaar, toen dit respectievelijk de helft en 3 op 4 bedrijven was.
- **Vanaf 20 werknemers zijn de bedrijven zonder openstaande vacatures de uitzondering** met rond de 20% of minder. Bij de **grootste bedrijven** (+250 wn.) is dat zelfs **zo goed als onbestaande** (3%). Zij hebben gemiddeld 12,5 jobs in de aanbieding.
- **Bijna 1 op 2** van de **Limburgse bedrijven** (48%) heeft **2 of meer vacatures** openstaan. Vorig jaar was dit nog de 44%. **2 op 3** (33%) **zoeken 3 of meer** nieuwe medewerkers en **bijna 2 op 10** (18%) zoeken nog **5 of meer nieuwe collega's**. Opvallend is dat deze percentages telkens wat hoger liggen dan vorig jaar (toen we het tegenovergestelde zagen).

Geen personeelsgroei verwachten staat echter zeker niet gelijk aan geen vacatures hebben:

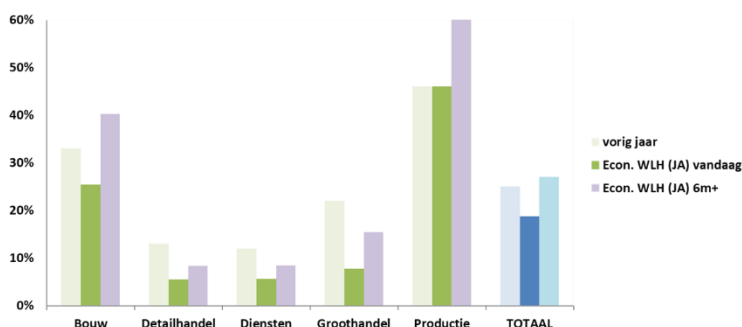
- Bij de (groei)bedrijven, **zij die voor de komende 12 maanden personeelsgroei verwachten**, heeft amper **1 op 8** (13%) op dit moment **géén vacature** openstaan.
- Van zij die het komende jaar **géén toename** van personeel verwachten (status quo), heeft nog altijd **nagenoeg de helft** (49%) **minstens 1 openstaande vacature**.
- En zelfs van zij die helaas een **inkrimping** van het totale personeelsaantal verwachten in de komende 12 maanden, **zoeken 7 op 10 toch invulling van bepaalde jobs** in het bedrijf. Gemiddeld hebben deze laatste bedrijven (vaker grotere bedrijven) **zelf meer jobs** (5,4) **openstaan** dan de groeibedrijven (4,4)!

1.4. Economische werkloosheid

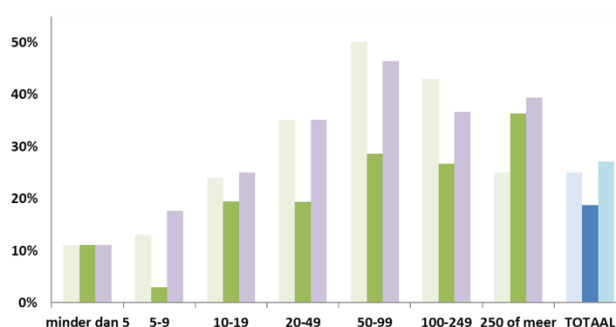
1 op 5 bedrijven geeft aan dat vandaag **tijdelijke werkloosheid om economische redenen** wordt toegepast in het bedrijf. Ondanks de nog altijd positieve verwachting op vlak van jobgroei in de bedrijven in de komende 12 maanden, is de **verwachting** er echter ook dat de toepassing van economische **werkloosheid binnen nu en 6 maanden nog hoger** ligt.

- **19%** van de respondenten antwoordt bevestigend op de vraag of er in het bedrijf op dit ogenblik **tijdelijke werkloosheid om economische redenen** wordt toegepast. De gerapporteerde toepassing van economische werkloosheid ligt daarmee **iets lager dan vorig jaar**, toen dit nog **25%** was. Voor **15,4%** van bedrijven is dat weliswaar in **beperkte mate** zo, daar waar **3,3%** spreekt over **vrij veel tot veel** economische werkloosheid in het bedrijf (vorig jaar 5%).
- Bij **productiebedrijven** ligt dit cijfer wel **veel hoger: 46%**, wat evenveel is dan vorig jaar. Daarvan 6% (**vrij**) **veel** en 40% in beperkte mate. Bij de bedrijven uit de **bouwsector** antwoordt **een op vier** bevestigend, waarvan weliswaar 21% in beperkte mate. Bij de **overige sectoren** beweert **6% à 8%** (groothandel) economische werkloosheid in voege te hebben, waarbij dit in de **groothandel** wel in de **helft van de gevallen omvangrijk** zou zijn.
- Gekeken naar de **grootte van bedrijven** ligt het **zwaartepunt** in de bedrijfsklassen duidelijk op de bedrijven met **meer dan 50 werknemers**, met een toepassing van economische werkloosheid van rond **1 op 3 bedrijven**. Al zitten ook de bedrijven met 10 tot 50 werknemers rond het gemiddelde van 19%. De uitschieters die we vorig jaar nog zagen bij de bedrijven met **50-99 werknemers** en **100-249 werknemers** zijn er nu niet meer: respectievelijk 27% en 29%, waarbij die eerste categorie wel 11% spreekt over vrij veel tot veel economische werkloosheid. Bij de **grootste bedrijven** is de toepassing het grootst, met **meer dan een op drie** (36%), waarbij wel slechts 3% 'vrij veel tot veel'.
- Van de bedrijven met **vandaag economische werkloosheid** - in meer of in mindere mate - geeft een **kwart** aan **over 6 maanden méér** en eveneens **een kwart minder economische werkloosheid** te verwachten (per saldo dus 0%). De helft van de bedrijven gaat er vanuit dat het inschakelen van **economische werkloosheid in volume** binnen het bedrijf **status quo** zal blijven. **Vooral in de groothandel** verwachten meer bedrijven een **toename** van de economische werkloosheid in hun bedrijf in de komende 6 maanden (saldo +50%).

Economische werkloosheid
vandaag vs. vorig jaar en verwachting 6m+
(oktober 2025)

Economische werkloosheid
vandaag vs. vorig jaar en verwachting 6m+
(oktober 2025)

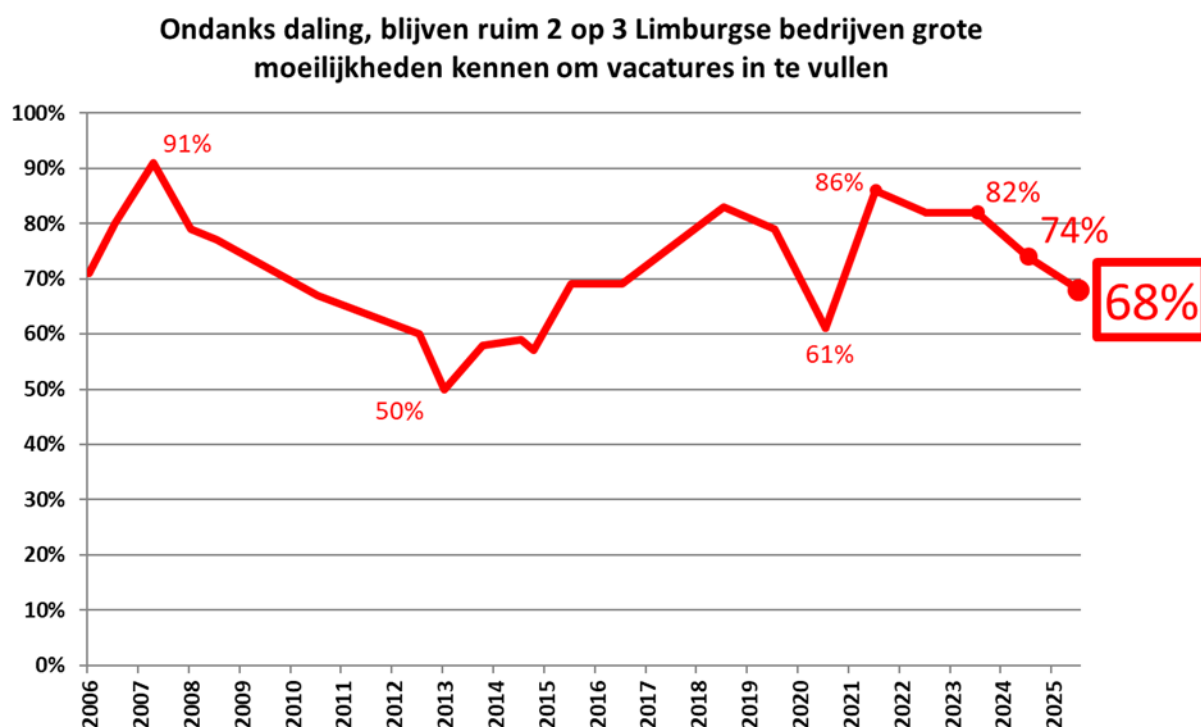

- Van de bedrijven met **vandaag géén economische werkloosheid**, verwacht **11%** dat **over 6 maanden wél** het geval zal zijn. Vorig jaar was dit maar 7%. Bij de **productiebedrijven** en in de **bouw loopt dit op** tot respectievelijk 26% en 20%.
- Samen betekent dit dat van **alle bedrijven** er in totaal **27% verwacht over 6 maanden geconfronteerd te worden met bepaalde economische werkloosheid** in hun bedrijf. Een jaar geleden lag dit op 30%. 73% verwacht ook over zes maanden geen economische werkloosheid.
- **In alle sectoren** zien we de **verwachtingen omtrent economische werkloosheid stijgen** tussen nu en een half jaar. Bij **productiebedrijven** loopt het percentage bedrijven met economische werkloosheid tegen dan op tot niet minder dan **6 op 10 bedrijven** en ook in **groothandel** zien we **bijna een verdubbeling** van 8% naar 15%.
- Ook gekeken naar de **grootte van bedrijven** is de **verwachting van meer economische werkloosheid algemeen. Vanaf 20 werknemers** (vorig jaar vanaf 10 wn.) gaat het om meer dan **1 op 3** bedrijven, bij de categorie 50-99 werknemers zelfs om 46%.

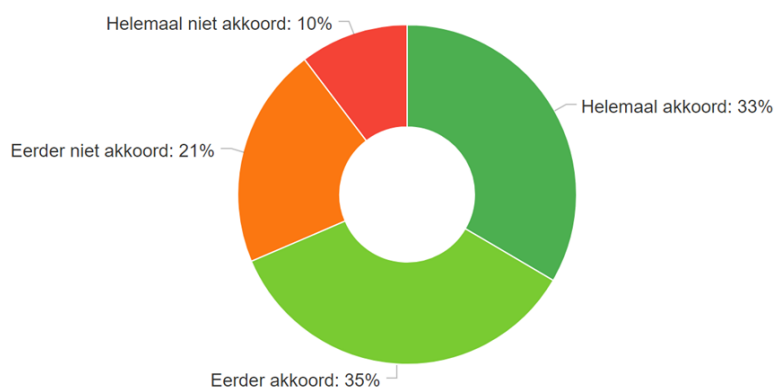
2. ARBEIDSMARKTKRAPTE

2.1. Lichte afname

In vergelijking met een jaar geleden toen 74% werd gemeten, kunnen we stellen dat de arbeidsmarkt voor de Limburgse bedrijven opnieuw een beetje minder krap is geworden is. Niettemin geven nog altijd ruim 2 op 3 Limburgse bedrijven aan moeilijkheden te hebben om vacatures ingevuld te krijgen met geschikt personeel.

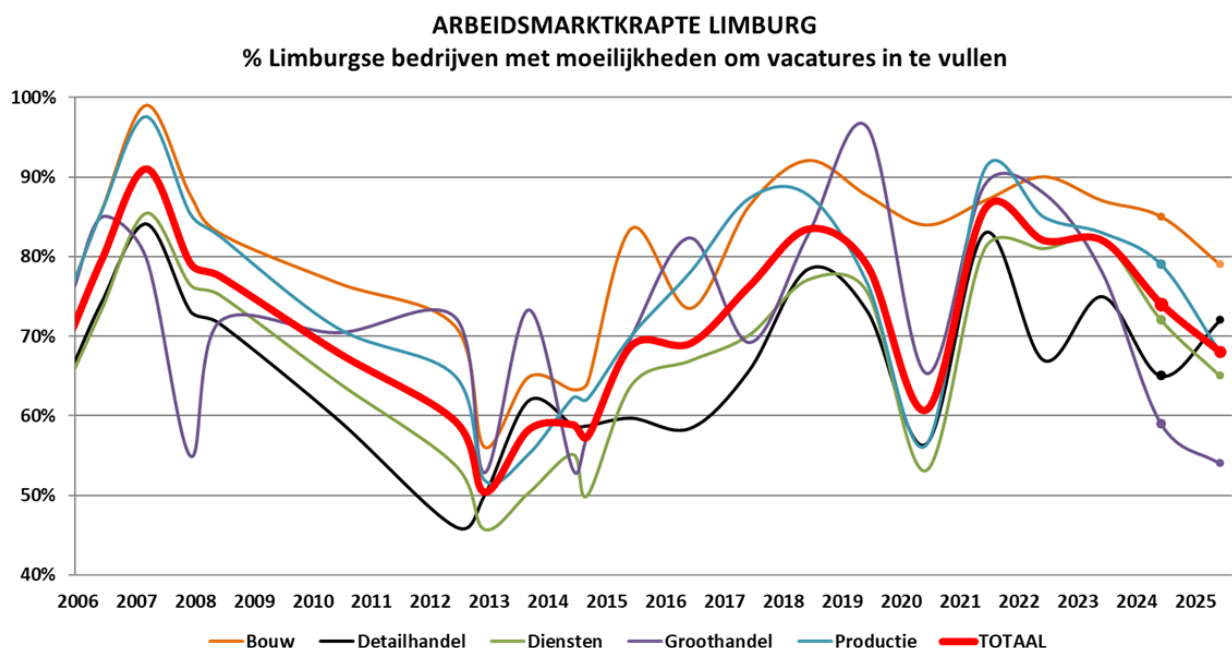
In hoeverre bent u akkoord: "Mijn bedrijf ondervindt op dit moment moeilijkheden om vacatures ingevuld te krijgen met geschikt personeel."

Met **68% daalt** de **krapte op de Limburgse arbeidsmarkt voor het twee jaar op rij licht**. Twee jaar geleden bleef de meting status quo op 82%. Buiten coronajaar 2020 is het **van 2016 geleden** dat een **dergelijk niveau** werd gemeten.

De verdere lichte ontspanning zien we, **op de detailhandel na**, optreden in **elk van de verschillende sectoren**. Het verschil tussen sectoren met de sterkste en laagste arbeidsmarktkrapte blijft even groot, maar wordt kleiner bij de overige sectoren.

- De arbeidsmarktkrapte blijft veruit het grootst in de **bouwsector**, ondanks een daling met 6 procentpunt tot **79%**.
- Opvallend is de **stijging** van de arbeidsmarktkrapte in de **detailhandel** met 7 procentpunt, van 65% naar 72%. In **alle overige sectoren** wordt een **daling** gerapporteerd.
- Het **grootst** is die **ontspanning bij de productiebedrijven** (-11 procentpunt) van 79% vorig jaar tot **nog (altijd) 68%** in 2025. Daardoor laten de maakbedrijven de detailhandel voorgaan.
- De dienstensector en de groothandel, vertonen net zoals de bouw een daling van de gepercipieerde arbeidsmarktkrapte rond de gemiddelde van -6 procentpunt. Daarmee geven nog altijd **2 op 3 dienstenbedrijven** (65%) aan dat de zoektocht naar personeel **moeizaam** verloopt.

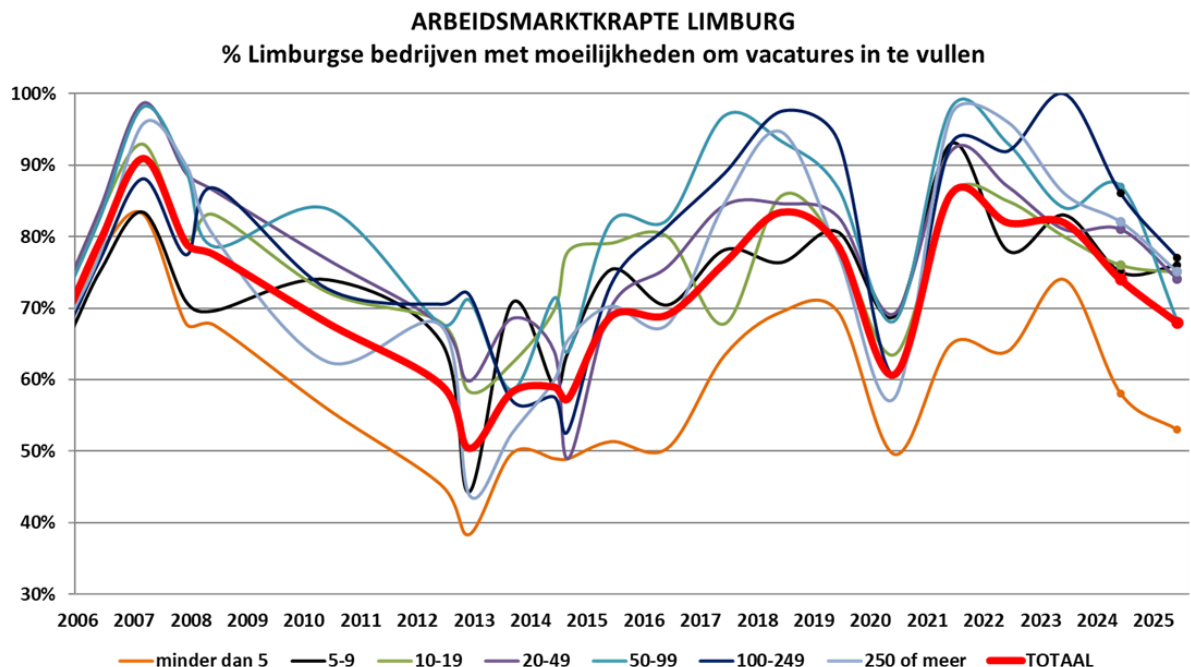

- In de **groothandel** daarentegen geeft vandaag nog ‘slechts’ **54%** van de bedrijven aan moeilijkheden te kennen om hun vacatures ingevuld te krijgen. Dat is net als vorig jaar de **laagste score van alle sectoren**. Gekeken doorheen de jaren **lijkt de groothandel zowel een toename als een ontspanning op vlak van arbeidsmarktkrapte sneller en in sterkere mate te ondervinden** dan andere sectoren.

Gekeken naar de **grootte van bedrijven** kunnen we in globo concluderen dat de **arbeidsmarktkrapte** weliswaar voor de **grotere bedrijven wat afnam**, maar dat dit **niet het geval is voor de kleinere bedrijven** (uitgezonderd de kleinste):

- De arbeidsmarktkrapte **neemt sterkst af** bij de bedrijven met **50-99 werknemers**. We zien hier een opvallende daling met 19 procentpunt tot **68%**. **Opvallend** vooral omdat deze bedrijven met 87% vorig jaar **nog de hoogste** arbeidsmarktkrapte rapporteerden.
- Enkel door de **kleinste bedrijven** wordt de arbeidsmarktkrapte nog minder sterk gepercipieerd: **53%** van de kleinste bedrijven geeft aan wanneer een vacature zich aandient, die moeilijk ingevuld te krijgen. Vorig jaar was dit nog 58%.

- Bij de overige kleine bedrijven, deze met **5 tot 19 werknemers**, zie we **geen ontspanning op vlak van arbeidsmarktkrapte** en blijven **3 op 4 bedrijven** belangrijke moeilijkheden ondervinden op openstaande vacatures in te vullen.
- Behalve de eerder genoemde categorie 50-99 werknemers, zien we bij alle **groottecategorieën met 20 werknemers of meer** een gemeten **arbeidsmarktkrapte** van ongeveer **75%**, wat telkens toch iets minder dan 10 procentpunt **minder is dan vorig jaar**.

Gekeken naar regio zien we:

- Dat vooral in **West-Limburg** (status quo op 70%) en het **Maasland** men zeker **geen aanvoelen** heeft dat de **arbeidsmarktkrapte het voorbije jaar is afgenomen**. In het **Maasland** is deze met **79%** zelfs zeer licht gestegen en, toch enigszins verrassend, het **hoogst**.
- Voorheen was dit het geval voor **Zuid-Limburg**, waar we een daling zien met 8 procentpunt tot **76%**.
- Een **gelijkaardige daling** zien we in **Noord-Limburg**, van 81% naar 74% en in **Midden-Limburg**, waar de arbeidsmarktkrapte met **61%** (vorig jaar 69%) **relatief gezien** vandaag toch een stuk **minder kritisch** wordt aangevoeld **dan in ander regio's**.

Groeibedrijven tenslotte, zij die de komende 12 maanden bijkomend willen aanwerven, voelen **nauwelijks ontspanning** van de arbeidsmarkt (-3 procentpunt), maar **blijven het meest uitgesproken moeilijkheden om vacatures ingevuld te krijgen hebben**: gemiddeld **77%**. Bij **bedrijven die qua personeelsaantal in dalende lijn zitten** is dit iets sterker (-9 procentpunt) het geval dan bij **zij met een voorziene status quo** van het personeelsaantal het komende jaar (-5 procentpunt). Bij **beide** hebben niettemin telkens **ook nog altijd bijna 2 op 3 bedrijven** (64% en 65%) moeilijkheden om medewerkers aan te trekken in geval van vacatures.

2.2. UITGELICHT: Krapte blijft sterke rem op groei

De aanhoudende arbeidsmarktkrapte heeft belangrijke **gevolgen** voor de Limburgse bedrijven en de Limburgse welvaart in het algemeen. **Ruim meer dan de helft van de bedrijven** stellen dat zij **in hun groei geremd worden** door het onvoldoende (snel) vinden van geschikt personeel.

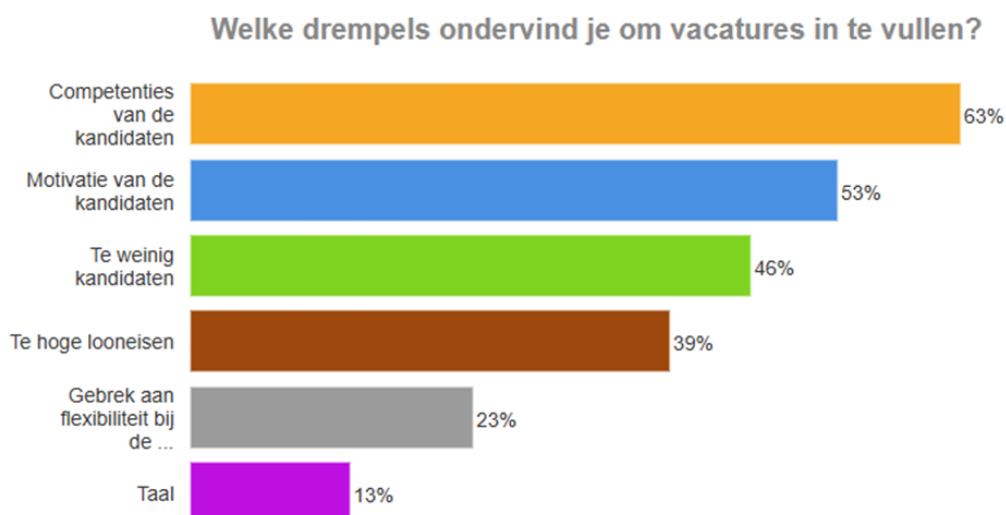
De **groei** van mijn **bedrijf** wordt **geremd** door het **onvoldoende (snel) vinden van geschikt personeel**.

helemaal akkoord	16%	AKKOORD	56%
eerder akkoord	40%		
eerder NIET akkoord	38%	NIET AKKOORD	44%
helemaal NIET akkoord	7%		

- **56%** van alle bedrijven stelt dat de **groei van hun bedrijf wordt afgeremd** door het **niet of onvoldoende snel vinden van geschikt personeel**.
- Het **meest uitgesproken** is dit het geval bij de **bouwbedrijven**, waar ruim **7 op 10** van de bedrijven zegt door het niet (tijdig) vinden van personeel **potentiële groei mis te lopen**. Bij de bedrijven met **20 tot 49 werknemers** gaat het ook om **2 op 3** bedrijven.

2.3. Drempels waarop bedrijven botsen

Welke zijn de **voornaamste drempels** waar werkgevers vandaag bij het **invullen van hun vacatures** in de krappe arbeidsmarkt mee botsen? **Drie elementen komen nagenoeg evenwaardig** naar voor.

Arbeidsmarktkrapte behelst **niet alleen** uit het feit dat er zich **kwantitatief te weinig kandidaten** aanbieden, hetgeen weliswaar door **bijna de helft** oftewel 46% van de respondenten als een **belangrijke drempel** wordt aangegeven.

Nog meer (56%) speelt in de ogen van de ondernemers ook een aspect van - een tekort aan - **motivatie** bij de kandidaten.

Maar het meest, met 63% door bijna **2 op 3 bedrijven**, wordt als drempel aangegeven dat de **competenties van de kandidaten niet matchen of onvoldoende** zijn voor de openstaande jobs.

	2025	Welke DREMPELS ondervind je om vacatures in te vullen?					
	SECTOR	TOTAAL	Bouw	Detailhandel	Diensten	Groothandel	Productie
Competenties van de kandidaten	COMPETENTIES	63%	66%	50%	59%	59%	75%
Motivatie van de kandidaten	MOTIVATIE	53%	52%	53%	52%	45%	58%
Te weinig kandidaten	AANTAL	46%	49%	44%	44%	36%	51%
Te hoge looneisen	TE HOGE LOONEISEN	39%	39%	56%	38%	45%	30%
Gebrek aan flexibiliteit bij de kandidaten	FLEXIBILITEIT	23%	13%	31%	28%	32%	18%
Taal	TAAL	13%	11%	16%	14%	14%	12%

Ook **te hoge looneisen** strooien vaak roet in het eten om vacatures ingevuld te krijgen. Voor **4 op 10 bedrijven** is dit vaak een drempel. **Gebrek aan flexibiliteit bij de kandidaten** wordt door **1 op 4 bedrijven** (23%) als een drempel aangekruist.

In vergelijking met voorgaande drempels wordt **taal veel minder vaak** als **een issue** aangeduid. Met wat goede wil kan hier vaak wel een mouw gepast worden, getuige het feit dat slechts **13%** van de respondenten dit als een drempel aanvinkt om vacatures ingevuld te krijgen.

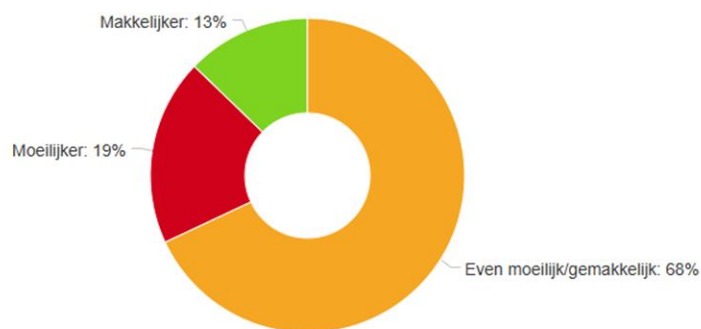
2.4. Amper hoop op verdere verbetering

Ondanks de vertraging van het tempo van de jobgroei in de voorbije twaalf maanden en de lichte afname van de arbeidsmarktkrapte, hebben **nauwelijks meer bedrijven** het gevoel dat **de invulling van vacatures** in hun bedrijf (een beetje) **minder moeilijk** verliep dan een jaar geleden. De hogere verwachtingen inzake jobaangroei voor de komende 12 maanden doen bovendien de **hoop amper groeien** dat er op dat vlak de **komende 12 maanden wel een verbetering** inzit.

Wel ziet net iets meer dan de **helft** van de bedrijven **kansen** om meer of makkelijker talent aan te trekken **door de lange periode van economische malaise**.

- Slechts **13%** van de bedrijven duidt erop dat de invulling van vacatures het afgelopen jaar **makkelijker** werd. Dat is net iets meer dan vorig jaar (11%) en het jaar voordien (10%).
- Naar sector verschillen de percentages weinig, maar gekeken naar grootte van de bedrijven valt op dat de **grotere** bedrijven vaker vinden dat de **zoektocht** er iets **makkelijker** op geworden is.
- Een grote **meerderheid van bijna 7 op 10** vindt dat invulling van openstaande vacatures het voorbije jaar **even moeilijk** (makkelijk) bleef.
- Daarentegen vindt **19%** van de bedrijven dat de **moeilijkheden** om vacatures in te vullen de voorbije tijd **juist zijn toegenomen**. Dat waren er **vorig jaar** met 21% wel nog iets meer. Toch zien we dit aantal jaar na jaar afnemen, want de jaren voordien ging om 31% en zelfs 40% van de Limburgse bedrijven die de invulling vacatures moeilijker zagen worden.
- In de **dienstensector** en de **groothandel** en bij de bedrijven met 5 tot 19 werknemers ondervindt een **kwart of meer** bedrijven **méér moeilijkheden**.

Hoe verloopt over het algemeen de invulling van vacatures in uw bedrijf in vergelijking met 12 maanden geleden?

- Met **13%** blijft het aantal bedrijven dat ervan **overtuigd** is dat de invulling van vacatures in de komende 12 maanden **makkelijker** zal verlopen nagenoeg status quo (vorig jaar 12%).
- Daarentegen zijn er met **1 op 5 bedrijven** (20%) nog altijd **duidelijk meer bedrijven** ervan **overtuigd** dat de **moeilijkheden** om vacatures in te vullen **verder zullen toenemen**. Dat zijn er wel duidelijk **minder dan een jaar** geleden, toen nog een kwart van de bedrijven die mening was toegedaan.
- Vooruitblikkend naar de komende 12 maanden zien we gelijkaardige (kleine) verschillen naar sector en omvang van de bedrijven: **diensten, groothandel en kleine bedrijven** (5-19 wn.) verwachten gemiddeld **vaker meer moeilijkheden**, terwijl **grote(re) bedrijven** iets vaker denken dat het er wat **makkelijker** op zou kunnen worden.
- **Meer dan 2 op 3 bedrijven** verwachten ook in de komende 12 maanden echter **geen verandering** in de **moeizaamheid** waarmee ze **invulling van openstaande vacatures** kunnen realiseren.

2.5. UITGELICHT: helft bedrijven ziet kansen op de arbeidsmarkt door economische malaise

Meer dan de helft van de bedrijfsleiders (51%) denkt dat de aanhoudende **economische terugval/malaise wel eens extra kansen** zou kunnen bieden om **meer of makkelijker talent aan te trekken** en **bijkomende kandidaten te vinden** voor de **vacatures** die hun bedrijf heeft. Al is het zeker niet zo dat bedrijven verwachten dat de gebraden duiven hen zomaar in de mond zullen vliegen, gezien hierbij slechts 3% 'helemaal akkoord' en 48% 'eerder akkoord' gaat. Bij een gelijkaardige vraag **vroeg jaar** was nog **maar 4 op 10 bedrijven** van deze stelling overtuigd.

Vooraf bij de **middelgrote bedrijven** (20-249 werknemers) en in de **groothandel** zijn er nog iets meer bedrijven die hierin extra kansen zien om talent te kunnen aantrekken.

Toch is ook **49%** is het minder of helemaal **niet eens** met deze stelling. Vooral **kleine bedrijven** (>10 werknemers) zijn dat nog een stuk meer.

De lange periode van **economische malaise** biedt onverhoopte **kansen om meer/makkelijker talent/kandidaten te vinden** voor mijn bedrijf.

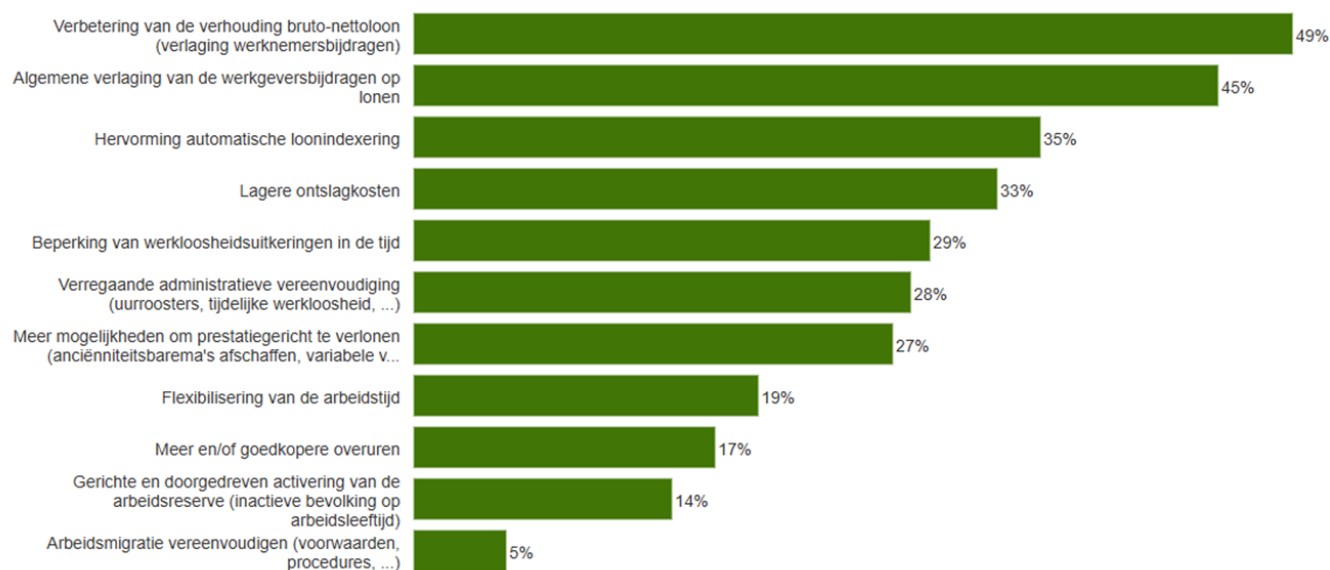
helemaal akkoord	3%	AKKOORD	51%
eerder akkoord	48%		
eerder NIET akkoord	40%	NIET AKKOORD	49%
helemaal NIET akkoord	9%		

3. MEEST EFFECTVOLLE BELEIDSMATREGELEN EN HERVORMINGEN

Hoewel de tewerkstellingsgroei de voorbije 12 maanden nagenoeg tot stilstand kwam, blijven de Limburgse bedrijven ervan overtuigd om terug met een aangroei in personeel te kunnen aanknopen in de komende 12 maanden. Ondanks een lichte ontspanning, blijft de arbeidsmarktkrapte op een hoog niveau, mede doordat onze **arbeidsmarkt** nog altijd **ernstige gebreken** vertoont.

Een aantal hervormingen werden intussen aangevat of in het vooruitzicht gesteld. Veelal is dat echter nog *work in progress*, dat nog lang niet uit de stellingen is. Op andere vlakken blijft dringende actie nodig. We vroegen de Limburgse bedrijven daarom welke **3 beleidsmaatregelen en/of hervormingen** (top-3) volgens hen het meest direct bijdragen tot een betere werking van de arbeidsmarkt en op die manier zullen leiden tot duurzame (personeels)groei voor bedrijven.

Welke 3 beleidsmaatregelen/hervormingen dragen volgens jou het mééstbij tot een betere werking van de arbeidsmarkt en duurzame (personeels)groei voor bedrijven:

De percentages geven aan hoeveel respondenten in hun persoonlijke top-3 de betreffende maatregel **aanvinkten**.

Over het algemeen verschilt de ranking niet zo veel van vorig jaar, toen de federale regeringsonderhandelingen nog aan de gang waren. Wel valt op dat **maatregelen** die in het verleden relatief minder als top-3 werden aangekruist en dus **iets verderop in de ranking** stonden dit jaar **wat hogere percentages** halen en dus **in belang toenemen**. De 'evergreens' die hoger staan gerangschikt **blijven** evenwel met ruime voorsprong **bovenaan** terug te vinden, zij het met iets lagere percentages.

Uitzondering is de **beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd** die, wellicht omdat deze gezien de invoering vanaf januari 2026 als **verworven** wordt beschouwd, minder naar voor wordt geschoven als een van de belangrijkste maatregelen en **terugvalt** van plaats twee vorig jaar (45% top-3) **naar stek vijf** (29%).

Een **opvallende stijging** valt op te tekenen op vlak van de extreem **hoge kosten die voor werkgevers gepaard gaan met een ontslag**. Hoewel ook op dit vlak enige beperking in het vooruitzicht wordt gesteld, **dringen** duidelijk **steeds meer werkgevers** (33% top-3 t.o.v. 23% vorig jaar) erop aan dat de **veel sterkere rigiditeit op vlak van ontslag in vergelijking met andere Europese landen** diepgaander wordt **aangepakt**.

① **Netto-brutoverhouding loon (49%)***

Werknemers meer van hun loon laten overhouden blijft **duidelijk het wensenlijstje van de Limburgse ondernemer aanvoeren**. Dusdanig dat de grote **kloof** tussen wat de werkgever aan **brutoloon** (en sociale lasten daarbovenop) betaalt en wat de werknemers daarvan **netto overhouden** kleiner wordt en **werken weer meer beloond wordt dan niet-werken**. Te benadrukken valt overigens dat deze maatregel zelfs **hoger in prioriteit scoort dan een verlaging van de werkgeversbijdragen** zelf. **49%** van de Limburgse bedrijfsleiders zet deze hervorming **in hun Top 3** van meest beleidskrachtige en noodzakelijke maatregelen.

② **Verlaging werkgeversbijdragen (45%)**

Naast het brutoloon, waarvan voor de werknemers netto te weinig overblijft, blijven ook de **patronale lasten die bedrijven bovenop betalen uitermate hoog**. Een **structurele verlaging** van de kost van arbeid is meer dan ooit aan de orde, zeker gezien de in de voorbije jaren weer sterk opgelopen loonkostenhandicap een van de belangrijkste elementen is die de concurrentiekracht van onze bedrijven blijft wegvreten. Een **permanente verlaging** dringt zich op. **45%** van de respondenten, nog net iets meer dan vorig jaar, zet dit in zijn persoonlijke top-3 van beleidsmaatregelen.

*Ad ①

UITGELICHT: Inkomstenverschil werken vs. niet-werken drastisch verhogen

Het **inkomstenverschil tussen werken en niet-werken** moet **drastisch verhoogd** worden. Nagenoeg **unaniem**, met niet minder dan **96%**, zijn de Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders ervan overtuigd dat het **anders onhaalbaar** zal blijven om de noodzakelijke en **beoogde werkzaamheidsgraad van 80% te realiseren** in Limburg en Vlaanderen. Zelden wordt een stelling zo **eensgezind** gesteund.

Zolang het inkomstenverschil tussen werken en niet-werken niet drastisch verhoogd wordt, zal een werkzaamheidsgraad van 80% in Vlaanderen/Limburg onhaalbaar blijven.

helemaal akkoord	63%	AKKOORD	96%
eerder akkoord	32%		
eerder NIET akkoord	4%	NIET AKKOORD	4%
helemaal NIET akkoord	0%		

3 Hervorming van de automatische loonindexering (35%)

De **automatische loonindexering** zoals die vandaag bestaat is onhoudbaar en een van de **belangrijkste oorzaken bij uitstek van onze steeds problematischer wordende concurrentiekracht**. De Limburgse bedrijven dringen er dan ook niet verwonderlijk jaar na jaar sterk op aan. **35%** vinkte dit opnieuw aan in zijn **top-3**, wat resulteert in een derde plek in het algemeen. Op dit vlak blijft het federale beleid rond de pot draaien, maar minstens moet een indexering in centen in plaats van procenten of aftopping vanaf een bepaald brutoloon moet bespreekbaar worden.

4 RUNNER UP - Lagere ontslagkosten (33%)

Werknemers ontslaan blijft in ons land **veel duurder dan in vele andere Europese landen** en zijn een **belangrijke belemmering voor meer jobs en groei**. Dat zorgt er uiteraard voor dat bedrijven minder snel geneigd zijn aan bijkomende aanwervingen te denken. M.a.w. de **stevige en dure ontslagbescherming gebarricadeerde uitgang weerhoudt werkgevers ervan om vlot de ingang te openen voor nieuwe werknemers**. De federale regering stelt weliswaar in het vooruitzicht om de opzegtermijn te geven door de werkgever te beperken tot maximaal 52 weken, maar dit zou enkel gelden voor nieuwe contracten en op die manier weinig directe impact hebben.

Meer dan 1 op 3 bedrijfsleiders zet deze maatregel dan ook in haar of zijn **top-3**. Vorig jaar was dit nog maar 23%. Dat is een **opvallend sterke stijging**. De Limburgse werkgevers dringen er daarmee steeds meer op aan dat de **extreem hoge kosten die voor werkgevers gepaard gaan met een ontslag** en die nog altijd een **stuk hoger** blijven dan de **meeste andere Europese landen**, worden **aangepakt**.

5 Werkloosheidsuitkeringen beperken in de tijd (29%)*

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd tot maximum twee jaar is een van de meest **in het oog springende arbeidsmarkthervormingen** van de federale regering en treedt **begin 2026** in werking. Deze noodzakelijke hervorming stond **vorig jaar nog op een na bovenaan** het lijstje van maatregelen die werkgevers noodzakelijk achtten voor een beter werkende arbeidsmarkt.

Van werkloosheidsuitkeringen die onbeperkt kunnen voortduren, wat zo goed als in geen enkel ander land nog bestaat, gaat uiteraard totaal geen activerende werking uit. Het is dan ook een sterk en duidelijk maatschappelijk signaal zijn dat we veel méér mensen aan de slag nodig hebben en dat dus veel verder reikt dan de mensen die momenteel in werkloosheid zitten op zich.

In de ranking daalt deze beleidsmaatregel dit jaar, wellicht doordat deze nu effectief in de *pipeline* zit en hierdoor minder urgent naar voor wordt geschoven als een van de belangrijkste arbeidsmarktmaatregelen, naar de vijfde plek met toch **nog altijd 29% top3-vermelding**, komende van plaats twee vorig jaar (45%).

6 Verregaande administratieve vereenvoudiging (28%)

Het **lijstje van bijkomende administratieve lasten en rapporteringsverplichtingen waarmee werkgevers en bedrijven worden geconfronteerd**, wordt er (nog altijd) niet korter op, integendeel.

Ze worden **om de oren geslagen met steeds meer regels, te volgen wetgeving en administratieve rompslomp** die aan het in dienst stellen en houden van personeel verbonden is. Dat dit steeds **nijpender** wordt blijkt: vorig jaar namen nog maar 22% van de respondenten dit op in hun top-3. Dat dit alles veel **eenvoudiger en flexibeler** kan zonder aan effectiviteit in te boeten, staat eveneens vast. Een **gericht actieplan in gang zetten is hiervoor dan ook meer dan dringend**.

7 Meer mogelijkheden om prestatiegericht te verlonen (21%)

Ook de roep voor een **uitbreiding van de mogelijkheden om meer prestatiegericht te kunnen verlonen** wordt steeds groter. **27%** van de bedrijven neemt dit op in zijn top 3 van meest impactvolle maatregelen (vorig jaar 21%). Vandaag zijn er te **weinig mogelijkheden** om het verschil te maken en de **beste werknemers te belonen**.

*Ad 5

UITGELICHT: Limburgse ondernemers bereid om langdurig werklozen extra kansen te bieden

Veel Limburgse bedrijven willen hun steentje bijdragen en staan klaar om ook langdurig werklozen in aanmerking te laten komen en kansen te bieden wanneer zich vacatures aandienen. Ruim 62% van de Limburgse bedrijven is akkoord met de onderstaande stelling, waarvan 7% zelfs zo enthousiast is om ze met 'helemaal akkoord' te onderschrijven. Een hoge bereidheid, aangezien uit cijfers van VDAB blijkt dat meer dan de helft van de werkzoekenden een lange afstand heeft tot de arbeidsmarkt.

Cfr. apart persbericht dd. 16 oktober 2025

Bij de productiebedrijven, in de dienstensector en in de detailhandel loopt de bereidheid tot extra inspanningen van werkgeverskant zelfs op tot bijna 7 op 10 bedrijven. De grootste bereidheid is te vinden bij de grootste bedrijven met meer dan 250 werknemers, waar die zelfs 82% bedraagt.

Met de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd vanaf 2026 in het vooruitzicht, ben ik graag bereid langdurig werkzoekenden extra kansen te geven binnen mijn onderneming.

helemaal akkoord	7%	AKKOORD	62%
eerder akkoord	56%		
eerder NIET akkoord	32%	NIET AKKOORD	38%
helemaal NIET akkoord	6%		

8 Flexibilisering van de arbeidstijd (19%)

Ook het bieden van meer, betere en bredere mogelijkheden om de arbeidstijd flexibel te organiseren op maat van én in overleg tussen werknemers en bedrijven blijft, ondanks een beperkt aantal stappen in die richting, een belangrijke vraag van veel werkgevers, dit jaar door 19% aangekruist als een van hun drie belangrijkste maatregelen (score vorig jaar: 13%).

9 Meer en/of goedkopere overuren (17%)

Ondanks dat de flexibilisering van de arbeidstijd in de ranking dit jaar haasje-over doet en de verbeteringen die op dit vlak in het vooruitzicht worden gesteld, zetten met 17% ook méér respondenten meer en/of goedkopere uren in hun top-3.

10 Gerichte en doorgedreven activering van de arbeidsreserve (14%)

Zonder meer en veel verregaandere maatregelen om inactieven op beroepsactieve leeftijd aan te zetten om (terug) aan het werk te gaan, is het door de regering vooropgestelde objectief van een werkzaamheidsgraad van 80% een utopie.

		Welke 3 beleidsmaatregelen/hervormingen dragen volgens jou het méést bij tot een betere werking van de arbeidsmarkt en duurzame (personeels)groei voor bedrijven: (% in TOP 3):										
2025												
	SECTOR	TOTAAL	Bouw	Detailhandel	Diensten	Groothandel	Productie	2024	%	Rank	2023	2022
Verbetering van de verhouding bruto- nettoloon (verlaging werknemersbijdragen)	netto-bruto	49%	58%	44%	49%	35%	48%	57%	↘	=	53%	56%
Algemene verlaging van de werkgeversbijdragen op lonen	lagere patronale bijdragen	45%	48%	47%	41%	54%	43%	44%	↗	+1	44%	43%
Hervorming automatische loonindexering	hervorming index	35%	18%	36%	31%	54%	51%	38%	↘	+1	35%	29%
Lagere ontslagkosten	ontslagkosten	33%	30%	44%	33%	35%	27%	23%	↗	+1	29%	20%
Beperking van werkloosheidsuitkeringen in de tijd	werkloosheidsuitkering beperkt in tijd	29%	25%	31%	31%	42%	22%	45%	↘	-3	49%	64%
Verregaande administratieve vereenvoudiging (uurroosters, tijdelijke werkloosheid, ...)	vereenvoudiging personeelsadministratie	28%	40%	31%	22%	19%	25%	22%	↗	=	17%	15%
Meer mogelijkheden om prestatiegericht te verlonen (anciënniteitsbarema's afschaffen, variabele verloning, meer ruimte voor bonusregelingen,...)	variabele verloning	27%	25%	11%	35%	27%	24%	21%	↗	=	21%	21%
Flexibilisering van de arbeidstijd	flexibilisering arbeidstijd	19%	15%	19%	22%	12%	22%	13%	↗	+1	16%	15%
Meer en/of goedkopere overuren	overuren	17%	22%	22%	12%	12%	17%	16%	↗	-1	15%	12%
Gerichte en doorgedreven activering van de arbeidsreserve (inactieve bevolking op arbeidsleeftijd)	activering	14%	12%	8%	19%	12%	14%	11%	↗	=	16%	24%
Arbeidsmigratie vereenvoudigen (voorwaarden, procedures, ...)	vereenvoudiging arbeidsmigratie	5%	6%	6%	5%	0%	6%	9%	↘	=	6%	/

11 Arbeidsmigratie vereenvoudigen (5%)

Tenslotte blijft het - hoewel dit vaak niet de persoonlijke top-3 van respondenten bereikt belangrijk (om **het aantrekken van talent uit het buitenland** (arbeidsmigratie) te **vereenvoudigen** in plaats van te bemoeilijken, zowel qua voorwaarden (uitbreiding knelpuntberoepen, minder beperkingen,...), procedures als omkadering (o.a. huisvesting).